

Obsah

Autorský kolektiv	11
Použité zkratky	13
Motto	17
ÚVOD	19
1 POJETÍ GERIATRICKÉHO PACIENTA A ZDRAVOTNÍCH PROBLÉMŮ VE STÁŘÍ (<i>Z. Kalvach, C. Drbal, H. Zavázalová, I. Holmerová</i>)	21
1.1 Pojetí geriatrického pacienta a oboru geriatricie	25
1.2 Pojetí zdraví ve stáří	27
1.3 Pojetí nemoci a nemocnosti ve stáří	28
1.3.1 Psychosomatický akcent zdravotních problémů ve stáří	30
1.3.2 Komorbidita a multimorbidita	32
1.3.3 Prevalence a incidence chorob ve stáří	33
1.4 Hodnocení a prognózování zdravotního a funkčního stavu seniorské populace	34
2 STÁRNUTÍ A INVOLUČNÍ ZMĚNY (<i>M. Šnejdrlová, Z. Kalvach, B. Otová, J. Ondrušová</i>).....	39
2.1 Dlouhověkost	39
2.2 Progerie	43
2.2.1 Hutchinsonův-Gilfordův syndrom	43
2.2.2 Wernerův syndrom	45
3 KOMPLEXNÍ GERIATRICKÉ HODNOCENÍ (CGA) (<i>Z. Kalvach, I. Holmerová, E. Růžička, B. Jurašková, P. Weber</i>)	49
3.1 Vymezení CGA a jeho součástí	51
3.1.1 Hlavní oblasti zájmu CGA	51
3.1.2 Základní postupy CGA	52
3.2 Klinické vyšetření geriatrického pacienta	54
3.2.1 Anamnéza a anamnestický rozhovor v geriatricii	54
3.2.2 Fyzikální vyšetření	59
3.2.3 Orientační neurologické vyšetření (<i>E. Růžička</i>).....	61

3.3 Specializované části komplexního geriatrického vyšetření (R. Jirák, Z. Kalvach, E. Růžička, Z. Zadák)	63
3.3.1 Hodnocení stoje a chůze (E. Růžička)	64
3.3.2 Hodnocení nutričního stavu (Z. Zadák)	75
3.3.3 Hodnocení psychických funkcí (R. Jirák)	82
3.3.4 Hodnocení kineziologické (Z. Kalvach)	92
3.3.5 Hodnocení soběstačnosti a výkonnosti (functioning) (Z. Kalvach, I. Holmerová, B. Jurašková, P. Weber)	92
3.3.6 Hodnocení sociálních souvislostí (Z. Kalvach, J. Ondrušová, M. Šnejdrlová)	104
3.3.7 Hodnocení kvality života (Z. Kalvach, J. Ondrušová, M. Šnejdrlová)	109
4 GERIATRICKÁ DETERIORACE, KŘEHKOST A DISABILITA (Z. Kalvach, I. Holmerová, B. Jurašková, P. Weber, M. Šnejdrlová)	111
4.1 Involuční deteriorace	111
4.2 Disabilita	113
4.3 Geriatrická křehkost (frailty)	117
4.3.1 Koncept geriatrické křehkosti jako komplexního syndromu	118
4.3.2 Etiologie a patogeneze geriatrické křehkosti	121
4.3.3 Klinický obraz geriatrické křehkosti	124
4.3.4 Diagnostický postup a diferenciálně diagnostická rozvaha	125
4.3.5 Léčba (intervence) geriatrické křehkosti	127
4.3.6 Prevence geriatrické křehkosti	128
5 GERIATRICKÁ MODIFIKACE KLINICKÉHO OBRAZU CHOROB VE STÁŘÍ (Z. Kalvach, I. Holmerová, B. Jurašková, P. Weber)	135
5.1 Nevýraznost typické, patognomické symptomatologie	135
5.2 Multimorbidita (polymorbidita)	136
5.3 Polypragmazie	136
5.4 Kaskádový, dominový efekt	136
5.5 Symptomatologie nejzranitelnějšího, nejméně odolného orgánu dekompenzovaného sekundárně	136
5.6 Dominance nespecifických projevů	137
5.7 Nesignalizování zdravotních problémů a potřeb	138
5.8 Akcentace funkčního a sociálního kontextu chorob	138

6 GERIATRICKÉ SYNDROMY (Z. Kalvach, I. Holmerová, P. Weber, B. Jurašková, M. Šnejdrlová)	141
6.1 Pojetí geriatrických syndromů (Z. Kalvach, I. Holmerová, P. Weber, B. Jurašková, M. Šnejdrlová)	141
6.2 Syndrom hypomobility, dekondice a svalové slabosti (Z. Kalvach, E. Novotná)	145
6.2.1 Hypomobilita ve stáří	146
6.2.2 Dekondice ve stáří	150
6.2.3 Sarkopenie, involučně podmíněná svalová slabost	152
6.3 Syndrom anorexie a malnutrice (Z. Kalvach, B. Jurašková)	160
6.3.1 Etiologie a patogeneze	161
6.3.2 Klinický obraz anorexie a malnutrice	163
6.3.3 Diagnóza a diferenciální diagnóza	163
6.3.4 Léčba a prevence	164
6.4 Syndrom instability s pády (E. Růžička, Z. Kalvach, B. Lischkeová, E. Novotná, L. Rychlý)	168
6.4.1 Systém udržování rovnováhy a polohy a jeho involuce	169
6.4.2 Symptomatologie poruch rovnováhy a klasifikace závratí	170
6.4.3 Diagnostika závratí	172
6.4.4 Diferenciální diagnostika a léčba vybraných závrativých onemocnění ve stáří	173
6.4.5 Pády	178
6.5 Syndrom imobility (I. Bureš, Z. Kalvach, M. Kojanová, E. Novotná)	194
6.5.1 Klinicky závažné projevy a komplikace syndromu imobility	196
6.5.2 Dekubity a ošetřování chronických ran	200
6.6 Syndrom inkontinence (T. Hanuš)	215
6.6.1 Epidemiologie inkontinence	215
6.6.2 Etiologie a patogeneze inkontinence	217
6.6.3 Diagnostika nemocných s inkontinencí	220
6.6.4 Vybrané příčiny inkontinence ve stáří	222
6.6.5 Léčba močové inkontinence (M. Šamánková)	224
6.6.6 Léčebné možnosti u pacientů s inkontinencí stolice (Z. Kalvach)	228
6.7 Syndrom kognitivního deficitu, demence a poruch paměti (R. Jiráček)	230
6.7.1 Paměť	230
6.7.2 Kognitivní funkce	232
6.7.3 Poruchy paměti ve vyšším věku	233
6.7.4 Jiné poruchy kognitivních funkcí a paměti	238
6.7.5 Prognóza a sociální souvislosti poruch kognitivních funkcí seniorů	239

6.8 Syndrom deliria (R. Jiráček)	242
6.8.1 Etiologie a patogeneze delirií	242
6.8.2 Klinický obraz a klasifikace delirií	243
6.8.3 Diagnostika delirií	244
6.8.4 Prevence delirií	245
6.8.5 Léčba delirií	246
6.9 Syndrom týrání, zanedbávání a zneužívání starého člověka (Z. Kalvach, I. Holmerová, H. Janečková, J. Ondrušová)	248
6.9.1 Vymezení pojmu	249
6.9.2 Formy elder abuse	250
6.9.3 Epidemiologie	255
6.9.4 Klinické příznaky nevhodného zacházení, týrání a zanedbávání seniorů ...	257
6.9.5 Diagnostika elder abuse	258
6.9.6 Rizikové faktory	260
6.9.7 Řešení situace	262
6.10 Syndrom teplotní zátěže a teplotního poškození ve stáří (Z. Kalvach, M. Šnejdrová)	268
6.10.1 Regulace tělesné teploty	268
6.10.2 Adaptace na horké prostředí a nemoc z přehřátí	269
6.10.3 Adaptace na chladné prostředí a hypotermie	273
6.11 Syndrom dehydratace (Z. Zadák)	278
6.11.1 Fyziologické poznámky	278
6.11.2 Izotonická dehydratace	282
6.11.3 Hypertonická dehydratace	282
6.11.4 Hypotonická dehydratace	283
6.11.5 Léčba dehydratace	283
6.11.6 Prevence dehydratace	284
6.11.7 Rehydratační léčba a riziko hyperhydratace	284
6.11.8 Poruchy metabolismu sodíku v souvislosti s poruchami vodními	285
6.12 Syndrom duálního senzorického deficitu (J. Ondrušová, Z. Kalvach)	287
6.12.1 Etiologie a patogeneze	287
6.12.2 Prevalence a incidence	288
6.12.3 Klinický obraz, průběh a důsledky	288
6.12.4 Diagnostika	289
6.12.5 Léčba, intervence, kompenzace	290
6.13 Syndrom maladaptace (Z. Kalvach, H. Janečková, J. Ondrušová)	293
6.13.1 Somatická maladaptace	294
6.13.2 Psycho-somato-sociální maladaptace	294
6.14 Syndrom terminální geriatrické deteriorace (Z. Kalvach, L. Kabelka)	299
6.14.1 Etiologie a patogeneze	300
6.14.2 Klinický obraz	300

6.14.3 Diagnostika a diferenciální diagnostika	302
6.14.4 Paliativní péče	302

6.15 Farmakoterapie jako patogenetický i dekompenzující faktor geriatrické křehkosti (Z. Kalvach, M. Šnejdrová)	305
--	------------

6.16 Systémová zánětlivá reakce jako patogenetický i dekompenzující faktor geriatrické křehkosti (P. Maruna).....	310
--	------------

6.16.1 Reakce akutní fáze, SIRS, sepse a septický šok	311
6.16.2 Fyziologické zvláštnosti zánětlivé odpovědi ve vyšším věku	312
6.16.3 Klinické aspekty zánětlivé odpovědi ve stáří	314
6.16.4 Neuropsychické změny při zánětu	316
6.16.5 „Inflamm-aging“	318

7 PŘÍLOHY:

JAK KOMUNIKOVAT S KŘEHKÝMI GERIATRICKÝMI PACIENTY A S LIDMI S FUNKČNÍMI DEFICITY	321
---	------------

I. – Desatero komunikace s pacienty se sluchovým postižením	321
---	-----

II. – Desatero komunikace s pacienty se zrakovým postižením	321
---	-----

III. – Desatero komunikace při doprovázení pacientů se zrakovým postižením	322
--	-----

IV. – Desatero komunikace s pacienty s pohybovým postižením	323
---	-----

V. – Desatero komunikace se seniory (geriatrickými pacienty) se zdravotním postižením	324
---	-----

VI. – Desatero komunikace s pacienty se syndromem demence	324
---	-----

Rejstřík	327
-----------------------	------------